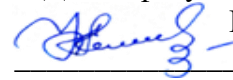

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

Наталя КИРИЧЕНКО

“28” серпня 2025 року

ПРОГРАМА ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
здобувачів *першого (бакалаврського)*, рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Менеджмент у спортивній діяльності»
спеціальності 017 Фізична культура і спорт
шифр, назва

Програма переддипломної практики здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Менеджмент у спортивній діяльності», спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Розробники наскрізної програми:

к.н.ф.в, доц. – Євгеній СТРИКАЛЕНКО
к.н.ф.в, доц. – Світлана СТЕПАНЮК
к.н.ф.в, доц. – Ірина СКРИПЧЕНКО
к.п.н., доц. – Олег ШАЛАР
к.п.н., доц. – Вадим МУЖИЧОК
к.б.н., доц. – Сергій ДРАЧУК

Робочу програму переддипломної практики схвалено на засіданні кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій

Протокол від “ 28 ” серпня 2025 року № 1

Схвалено методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 28 ” серпня 2025 року № 1

Затверджено на Вченій раді факультету _____ економічного _____

Протокол від “ 28 ” серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури і спорту

(підпис)

“ 28 ” серпня 2025 року

Стрикаленко Є.А.

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Практика є важливою та невід'ємною складовою освітнього процесу, необхідним елементом практичної підготовки майбутніх кваліфікованих тренерів, інструкторів та фахівців з фізичного виховання та спорту. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь.

Метою практичної підготовки є формування та розвиток у здобувачів професійного вміння організовувати та проводити тренувальний та змагальні процеси, приймати самостійні рішення під час підготовки юних спортсменів до головних змагань, володіння сучасними методами спортивного тренування, формами організації тренувальних занять різної спрямованості з використанням різного основного та допоміжного обладнання.

У Законі України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004), ст. 51 практична підготовка здобувачів вищої освіти характеризується наступним чином.

1. Практична підготовка осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, здійснюється шляхом проходження ними практики в спеціалізованих спортивних школах, дитячо-юнацьких клубах фізичної підготовки, спортивних федераціях, інших профільних установах та організаціях згідно з укладеними договорами про співпрацю. Практика може проводитись як в офф-лайн, так і в он-лайн форматі (за умови відкритого доступу до всіх необхідних даних профільної установи для здобувачів).

2. Керівники спеціалізованих спортивних закладів, установ чи організацій повинні забезпечити створення належних умов для проходження практики з (зокрема он-лайн), дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

3. Проходження практики здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до законодавства.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти вищих навчальних закладів згідно зі ст. 51 Закону України «Про вищу освіту» є однією з форм організації навчального процесу та обов'язковим компонентом освітньо-професійних програм для всіх освітніх ступенів.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти спеціальності 017 «Фізична культура і спорт», в тому числі освітньо-професійної програми «Менеджмент у спортивній діяльності» передбачає отримання здобувачами вищої освіти достатнього обсягу практичних знань і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Однією з форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, що максимально сприяє розвитку здобувача, як особистості та майбутнього фахівця, є практична підготовка до професійної діяльності, оскільки спільно з теоретичною створюється підґрунтя для дійсно професійної освіти. Вивчення професійно-орієнтованих дисциплін завершується практиками (навчальна, виробнича (тренерська)). Кожна з програм практики має свою мету, завдання, зміст, структуру, методичні рекомендації щодо складання основних звітних документів організації роботи фахівця, тематики та методики виконання індивідуальних завдань, що мають науково-дослідницький характер, перелік літератури тощо. Практики передбачають безперервність і послідовність їх проведення, формування у здобувачів необхідного і достатнього обсягу практичних знань і умінь.

Головна мета практичної підготовки є опанування здобувачами сучасних методів та форм організації роботи тренера з виду спорту, формування на основі отриманих знань навичок та вмінь, необхідних для здійснення професійної діяльності, прийняття самостійних рішень, виховання навички систематичного оновлення своїх знань та творчого використання їх у практичній діяльності. Практична підготовка здобувачів вищої освіти спрямована на досягнення

відповідності якості теоретичних і практичних знань та умінь випускників університету вимогам Галузевого стандарту вищої освіти

Завданням усіх видів практик:

- сформувати у здобувачів комплексне уявлення про структуру спортивно-масової роботи в спортивних організаціях, ДЮСШ, спортивних клубах, спортивних колективах навчальних закладів;
- вивчення Правил змагань з певного виду спорту, діяльності та обов'язків суддів;
- навчання студентів передових методів організації і планування проведення змагань;
- поглиблення і систематизування знань з теорії та методики спорту, педагогіки, психології, фізіології, дидактики і методики виховної роботи, педагогічної майстерності і особистої гігієни;
- формування навичок і вміння спостерігати і аналізувати тренувально-педагогічний процес, спостерігати методи і методики спортивної діагностики;
- набуття навичок і вміння прогнозувати, планувати, аналізувати і коректувати в майбутньому власну тренувально-педагогічну діяльність;
- поглиблення і закріплення знань з педагогіки, психології спорту, загальної теорії підготовки спортсменів, основ теорії та методики спортивного тренування, теорії та методики обраного виду спорту, системи підготовки спортсменів;
- ознайомлення здобувачів з системою організації освітньо-виховної і тренувальної роботи ДЮСШ, із змістом та характером діяльності тренера-викладача, керівництвом та управлінням в сфері дитячо-юнацького спорту;
- формування навичок організації, планування, проведення навчально-тренувального процесу, здійснення контролю за ним та організації змагальної діяльності спортсменів;
- розвиток і вдосконалення професійних й особистісних якостей, творчих здібностей в конкретних умовах практичної діяльності тренера.

Зміст практики, види та її обсяг визначається освітньо-професійними програмами (ОПП), навчальними планами і програмами навчальних дисциплін відповідно до розробленого Міністерством освіти і науки України «Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти». При цьому їх реалізація може бути у вигляді будь-яких форм занять, які несуть прикладний практичний характер, консультацій, курсового та дипломного проектування, екскурсій і практикумів.

Відповідно до «Положення про проведення практики здобувачів ЗВО України» місцем проведення практики мають бути сучасні профільні заклади з кваліфікованими фахівцями в галузі фізичного виховання та спорту як в Україні так і за її межами. Заходи, пов'язані з організацією практики, визначаються наказом ректора.

Система забезпечення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти, яка покладена в основу НПП, передбачає задоволення потреб та вимог:

- членів суспільства на одержання якісної освіти;
- юридичних суб'єктів економічної діяльності в підготовці високопрофесійних спеціалістів;
- держави з точки зору забезпечення державної безпеки;
- університету - у підтриманні високого престижу та репутації ЗВО;
- вимог Конвенції «Про визнання кваліфікації вищої освіти в Європейському регіоні» (Лісабон, 1997 р.).

**ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

РОБОЧИЙ ПЛАН

ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ПРАКТИК

ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ

ЕКОНОМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

СПЕЦІАЛЬНОСТІ 017 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:

МЕНЕДЖМЕНТ У СПОРТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

№ п/п	Назва практики	Курс	Семестр	Терміни проведення	Тривалість практики	
					Кількість годин, всього	Кількість кредитів
1.	Навчальна практика (з організації спортивно-масової роботи)	2	4	22.05.2024- 02.06.2024	90	3
2	Комплексна виробнича практика з фаху (тренерська практика)	3	6	08.05.2024- 02.06.2024	180	6
3	Виробнича (переддипломна практика)	4	8	24.04.2025- 26.05.2025	225	7,5

ЧЕТВЕРТИЙ РІК НАВЧАННЯ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

Термін проведення - 8 семестр

Тривалість - 225 годин, 7,5 кредити

1. Мета та завдання виробничої практики

Метою виробничої (переддипломної) практики є закріплення здобутих знань, адаптація теоретичних моделей і практичного досвіду з фізичної культури та спорту до умов діяльності певного спортивного закладу.

Завдання практики:

1. Скласти науковий апарат кваліфікаційної роботи, визначитись з об'єктом, предметом та гіпотезою, методами дослідження, експериментальною базою, визначити практичну значущість роботи. Провести літературний аналіз з теми дослідження та узагальнити отримані дані.

2. Визначити вихідні показники рівня підготовленості та аргументувати методологію експериментального дослідження.

3. Впровадити методики щодо покращення ефективності тренувального процесу спортсменів в різних видах спорту та експериментально довести ефективність її використання.

4. Узагальнити отримані результати дослідження та провести математично-статистичний аналіз отриманих результатів. Експериментально довести ефективність побудови тренувального процесу.

5. Завершити процедуру оформлення наукової роботи відповідно до вимог університету.

**Результатом проходження виробничої (переддипломної) практики за
ОП Менеджмент у спортивній діяльності
є набуття здобувачами таких компетенцій та результатів дослідження.
навчання**

Загальні	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту, зокрема у сфері управління спортивними організаціями та їх підрозділами, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту та менеджменту у спортивній діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
Фахові	<p>ФК 01. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.</p> <p>ФК 02. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.</p> <p>ФК 03. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.</p> <p>ФК 07. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.</p> <p>ФК 11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.</p> <p>ФК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.</p> <p>ФК 13. Здатність застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН 07. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.</p> <p>ПРН 20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>

2. Організація проходження виробничої (переддипломної) практики

Під час дії правового режиму воєнного стану у Херсонському державному аграрно-економічному університеті, урахуваючи Закон України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні», яким затверджено Указ Президента України

від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», відповідно до частини четвертої статті 34 Закону України «Про вищу освіту», частини п'ятої статті 35 Закону України «Про фахову передвищу освіту», пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, наказ Міністерства освіти і науки України «Про деякі питання організації роботи закладів фахової передвищої, вищої освіти на час воєнного стану» від 07 березня 2022 року № 235, проходження переддипломної практики планується на випусковій кафедрі або діючих спеціалізованих спортивних закладах офлайн (з укладанням угод про проходження практики) або дистанційно, в залежності від регіону. Крім того, здобувач з дотриманням правил академічної доброчесності можуть використовувати для проходження практики інформацію та звітність федерацій з певних видів спорту або фітнес центрів, яка є доступною та представлена в мережі Інтернет.

При дистанційній формі організація практичного навчання здійснюється з використанням соціальних месенджерів Viber, Telegram, WhatsApp та за допомогою платформ Zoom, Skype, Google Meet, а також електронного листування тощо.

Проходження переддипломної практики передбачено безпосередньо або на випусковій кафедрі або на спортивних підприємствах. Основним документом здобувача вищої освіти вважається календарний графік проходження практики, який є, по суті, робочою програмою практики. Індивідуальний графік розробляється керівником практики від кафедри і узгоджується з керівником від бази практики. В ньому відображається особливість проходження практики, міститься комплекс спеціально підібраних завдань, календарні строки виконання окремих етапів.

В індивідуальному графіку може передбачатися виконання здобувачами вищої освіти виробничих завдань (робіт). Ця робота повинна бути організована таким чином, щоб здобувач вищої освіти мав можливість з одного боку надати допомогу закладу, де він проходить практику, а з іншого, – глибоко засвоїти

основні типи та принципи роботи та отримати професійні навички з спеціальності. Виконання індивідуального графіку повинно фіксуватися здобувачами вищої освіти у щоденнику.

Під час проходження практики офлайн здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- в 1-й день зробити відмітку про дату прибуття на практику (у посвідченні);
- пройти інструктаж з техніки безпеки, з'явитись до керівника практики від підприємства – бази практики, ознайомити його з програмою (графіком) та індивідуальним завданням, отримати вказівки щодо проходження практики та домовитись про час і місце консультацій;
- повністю виконати програму та індивідуальні завдання з практики; фіксувати в щоденнику виконані завдання;
- зібрати матеріал для написання звіту, своєчасно його обробити, підготувати звіт;
- зібрати матеріал і провести необхідні дослідження по проблемі наступних курсових, наукових робіт;
- дотримуватись трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку на базі практики;
- нести відповідальність за роботу, що доручена керівником від бази практики.

В останній день проходження практики здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- отримати характеристику своєї роботи, яка складається і підписується керівником від бази практики;
- зробити відмітку про дату завершення практики та вибуття з місця її проходження (в посвідченні), здати матеріали, отримані на підприємстві під час проходження практики.

При дистанційній формі для отримання необхідних матеріалів з підприємства здобувач може використовувати всі можливі електронні засоби інформації та зв'язку.

Після завершення практики здобувач вищої освіти зобов'язаний: належним чином оформити звіт про проходження виробничої практики; здати звіт разом з необхідними оформленими документами та щоденник керівникові практики від кафедри на перевірку; отримати консультації у керівника щодо обробки зібраного під час практики матеріалу; у призначений керівником практики від кафедри день захистити звіт про проходження практики. Здобувачами вищої освіти надається можливість викласти основні матеріали звіту із виробничої (переддипломної) практики в усному вигляді під час публічного виступу он-лайн та представленні матеріалів презентації.

3. Індивідуальні завдання

Під час виробничої (переддипломної) практики виконується індивідуальне завдання, зміст та порядок якого затверджується керівником виробничої практики. Ефективність виконання індивідуального завдання значною мірою залежить від того, наскільки правильно орієнтований здобувач вищої освіти на зміст практичного завдання, на його пріоритетні питання, а також на раціональний розподіл часу, відведеного на проходження практики. Завдання повинні бути тісно пов'язані з науково-дослідною роботою кафедри, з держбюджетною та господарською тематикою, підготовкою доповідей на студентську наукову конференцію та написанням наукових статей. Науково-дослідна робота в період практики має бути спрямована на підвищення фахового рівня підготовки здобувачів вищої освіти.

По закінченню виробничої (переддипломної) практики здобувач повинен подати на кафедру своєму науковому керівнику проект виконаного наукового дослідження з визначенням шляхів підвищення ефективності тренувального процесу, напрямків фізичної, технічної, тактичної та психологічної підготовленості для максималізації змагальної результативності спортсменів різної кваліфікації та спрямованості спортивної діяльності.

4. Рекомендована література

Основна література

1. Алабин В.Г., Алабин А.В. Многолетняя тренировка юных спортсменов: учеб. пособие. Харьков: Основа, 1993. 245 с.
2. Бондарчук А.П. Периодизация спортивной тренировки. Київ: Олимпийская литература, 2005. 303 с.
3. Волков Л. В. Теория и методика детского и юношеского спорта. Київ: Олимпийская литература, 2002. 296 с.
4. Волков Л. В. Теория спортивного отбора: способности, одаренность, талант. К.: Вежа, 1997. 128 с.
5. Воробйов М.І., Круцевич Т.Ю. Практика в системі фізкультурної освіти. Київ: Олімпійська література, 2006. 192 с.
6. Маляренко І.В. Педагогічна практика студентів факультету фізичного виховання та спорту. Херсон, 2003. 39 с.
7. Платонов В.Н. Общая теория подготовки спортсменов в Олимпийском спорте. К.: Олимпийская литература, 1997. 583 с.
8. Сергієнко Л.П. Комплексне тестування рухових здібностей школярів. Миколаїв: УДМТУ, 2001. 428 с.
9. Сергієнко Л.П. Практика студентів спеціальності «Олімпійський та професійний спорт»: навч. посіб. Миколаїв: УДМТУ, 2003. 160 с.
10. Стрикаленко Є.А., Кольцова О.С., Маляренко І.В., Андрєєва Р.І., Шалар О.Г., Кільницький О.Ю. Практика в системі вищої освіти: [методичні рекомендації для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт] – Херсон: Видавництво ПП Вишемирський В.С., 2019. – 150 с.
11. Стрикаленко Є.А. Використання ритмічної гімнастики в фізичній підготовці дітей молодшого шкільного віку / Є.А. Стрикаленко, О.Г. Шалар. - Фізичне виховання і спорт в навчальних закладах України на сучасному етапі: стан, напрямки та перспективи розвитку. – Кропивницький: Приватне підприємство Ексклюзив-Систем, 2019. – С. 259-265.
12. Стрикаленко Є.А. Фізична підготовка жінок засобами пружинячих черевиків «KANGOO JUMPS» / Є.А. Стрикаленко, О.Г. Шалар, Д.О. Строган. -

Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт» зб. наукових праць / за ред.. О.В. Тимошенка. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – Випуск 5 К (86) 17. – С. 331-336.

13. Терентьева Н.Н. Педагогическая практика студентов физкультурных вузов в системе учебных заведений. Харьков: ХаГИФК, 1994. 124 с.

14. Strykalenko Y. Teaching approaches in extracurricular physical activities for 12-14-year-old pupils under environmentally unfavorable conditions / Mykola Halaidiuk, Borys Maksymchuk, Oksana Khurtenko, Ivan Zuma, Zoryana Korytko, Rehina Andrieieva, Yevhenii Strykalenko, Ihor Zhosan, Yaroslav Syvokhop, Olena Shkola, Olena Fomenko, Iryna Maksymchuk // Journal of Physical Education and Sport, 18 (4), 2284-2291.

15. Strykalenko Y. The correlation between intelligence and competitive activities of elite female handball players / Yevhenii Strykalenko, Oleh Shalar, Viktor Huzar, Serhii Yuskiv, Hanna Silvestrova, Nina Holenco // Journal of Physical Education and Sport (JPES), Vol.20(1), Art 8, pp 63-70, 2020

Інтернет джерела:

1. Воловик Н.І. Тренерська практика: метод. посіб. для студентів факультетів фізичного виховання та спорту вищих педагогічних навчальних закладів. Київ: вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. 42 с. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/19033/1/Volovik%2C%20Berezovskii.pdf>

2. Програма тренерської практики для здобувачів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/24490/1/%d0%9f%d1%80%d0%ba%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20%d0%b7%d1%96%20%d1%81%d0%bf%d0%b5%d1%86%d1%96%d0%b0%d0%bb%d1%96%d0%b7%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%97%20%d0%a1%d0%92%d0%94%20%d0%bc%d0%b0%d0%b3%d1%96%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b8.pdf>

3. <http://5fan.ru/wievjob.php?id=53000>. Ковальчук Ю.В. Застосування методу колового тренування на уроках фізичної культури. 2020. - 243 с.
4. <http://www.twirpx.com/file/1497079/> Круцевич Т.Ю., Теорія і методика фізичного виховання. Том 1, Київ: Олімпійська література, 2020. - 392 с.